

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 marca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział VII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie : Przewodnicząca SSO Sylwia Dembska

Protokolant st. sekr. sąd. Paulina Korcz

po rozpoznaniu w dniu 14 marca 2017 roku w Poznaniu

sprawy z powództwa **Z. M.**

przeciwko **Skarbowi Państwa - Komendantowi Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w P.**
zastępowanego przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa

o rentę uzupełniającą z tytułu wypadku przy pracy

1. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 54.000 zł (pięćdziesiąt cztery tysiące złotych 00/100) tytułem skapitalizowanej renty w związku z utraconym zarobkiem za okres od dnia 1 października 2012 r. do dnia 30 października 2015 r. wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 6 grudnia 2015 r. do dnia zapłaty,

2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.000 zł (dwa tysiące złotych 00/100) miesięcznie tytułem renty w związku z utraconym zarobkiem płatnej z góry do 10. dnia każdego miesiąca począwszy od dnia 1 listopada 2015 r. wraz z ustawowymi odsetkami:

- od renty za miesiąc listopad 2015 r. – od dnia 6 grudnia 2015 r. do dnia zapłaty,

- od renty za miesiąc grudzień 2015 r. – od dnia 11 grudnia 2015 r. do dnia zapłaty,

- od renty za miesiąc styczeń 2016 r. – od dnia 11 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,

- od renty za miesiąc luty 2016 r. – od dnia 11 lutego 2016 r. do dnia zapłaty,

- od renty za miesiąc marzec 2016 r. – od dnia 11 marca 2016 r. do dnia zapłaty,

- od renty za miesiąc kwiecień 2016 r. – od dnia 11 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty,

- od renty za miesiąc maj 2016 r. – od dnia 11 maja 2016 r. do dnia zapłaty,

- od renty za miesiąc czerwiec 2016 r. – od dnia 11 czerwca 2016 r. do dnia zapłaty,

- od renty za miesiąc lipiec 2016 r. – od dnia 11 lipca 2016 r. do dnia zapłaty,

- od renty za miesiąc sierpień 2016 r. – od dnia 11 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty,

- od renty za miesiąc wrzesień 2016 r. – od dnia 11 września 2016 r. do dnia zapłaty,

- od renty za miesiąc październik 2016 r. – od dnia 11 października 2016 r. do dnia zapłaty,

- od renty za miesiąc listopad 2016 r. – od dnia 11 listopada 2016 r. do dnia zapłaty,
 - od renty za miesiąc grudzień 2016 r. – od dnia 11 grudnia 2016 r. do dnia zapłaty,
 - od renty za miesiąc styczeń 2017 r. – od dnia 11 stycznia 2017 r. do dnia zapłaty,
 - od renty za miesiąc luty 2017 r. – od dnia 11 lutego 2017 r. do dnia zapłaty,
 - od renty za miesiąc marzec 2017 r. – od dnia 11 marca 2017 r. do dnia zapłaty,
- oraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z przyszłych rat.

3. oddala powództwo w pozostałym zakresie,

4. nieuiszczonymi kosztami sądowymi obciąża Skarb Państwa.

SSO Sylwia Dembska

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym dnia 25.11.2015 r. w Sądzie Rejonowym w Pile powód Z. M. działając w imieniu własnym wniósł o zasądzenie od pozwanej Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w P. renty uzupełniającej – skapitalizowanej za okres od dnia 01.10.2012 r. do dnia 30.10.2015r. w wysokości 54.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia złożenia pozwu oraz renty uzupełniającej na bieżąco w kwocie po 2.000 zł miesięcznie płatnej do 10. dnia każdego miesiąca począwszy od dnia 01.11.2015 r. z ustawowymi odsetkami od dnia złożenia pozwu, a także o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazano, że powód pełnił służbę w K. Rejonowej Państwowej Straży Pożarnej w P., kiedy uległ wypadkowi w trakcie wykonywania obowiązków, dnia 25.11.1995 r. Powód został uznany za niezdolnego do pełnienia służby, zaś od dnia 07.12.1996 r. przebywa na tzw. rencie wypadkowej z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Dochody powoda uległy obniżeniu o kwotę ok. 2.000 zł miesięcznie netto (różnica między zarobkami osób pełniących stałą służbę w Państwowej Straży Pożarnej na stanowisku zajmowanym przez powoda w dniu wypadku a rentą otrzymywaną przez powoda z tytułu wypadku). Z kolei rentę skapitalizowaną powód wyliczył jako rentę uzupełniającą za okres od października 2012 r. do października 2015 r. po 1.500 zł miesięcznie z tytułu utraconego zarobku i wypłaty dodatków stałych i uposażeń (36 miesięcy x 1.500 zł = 54.000 zł). Jako podstawę swoich roszczeń powód wskazał art. 444 § 2 k.c. i art. 445 k.c.

Postanowieniem z dnia 01.12.2015 r. sprawę przekazano do rozpoznania przez tutejszy Sąd.

W odpowiedzi na pozew z dnia 31.05.2016 r. pozwana Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w P. działając przez radcę prawnego wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy wskazano, że nastąpiło błędne oznaczenie strony pozwanej, gdyż Komenda Powiatowa (...) stanowi jedynie aparat pomocniczy wobec Komendanta Powiatowego (...), świadczenia rentowe są wypłacane przez Zakład Emerytalno-Rentowy MSW i w niniejszej sprawie obowiązkowe jest zastępstwo przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa, a zatem pozwanym powinien być Skarb Państwa.

Przechodząc do meritum pozwany wskazał, że powód opierając roszczenie na art. 444 § 2 i 445 k.c. powinien wykazać winę pracodawcy w wystąpieniu czynu niedozwolonego oraz związek przyczynowy między czynem a szkodą, czego powód w pozwie w żaden sposób nie wykazuje. Pozwany zakwestionował nadto wyliczenie wysokości roszczeń przez powoda.

W piśmie z dnia 08.07.2016 r. powód wskazał, iż pozew kieruje przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w P.. Nadto sprecyzował, iż wnosi o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa renty uzupełniającej skapitalizowanej za okres od października 2012r. do października 2015 r. w wysokości 54.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia złożenia pozwu, a także o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa renty uzupełniającej w kwocie po 2.000 zł miesięcznie płatnej do 10. dnia każdego miesiąca począwszy od dnia 01.11.2015 r. z ustawowymi odsetkami od dnia złożenia pozwu. Jako podstawę dochodzonego roszczenia powód wskazał art. 444 § 2 k.c. w zw. z art. 300 k.p. i art. 120 § 1 k.p.

Na mocy postanowienia z dnia 19.09.2016 r. stroną pozwaną oznaczono jako „Skarb Państwa – Komendant Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w P.” i zawiadomiono Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa o toczącym się postępowaniu (k. 118).

W odpowiedzi na zawiadomienie Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa w piśmie z dnia 27.10.2016 r. poinformowała, że przekazała Komendantowi Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w P. niniejszą sprawę do samodzielnego prowadzenia.

W piśmie z dnia 03.11.2016 r. pozwany oświadczył, że w całości podtrzymuje wszelkie twierdzenia i wnioski zawarte w odpowiedzi na pozew K. (...) w P. z dnia 31.05.2016 r. oraz piśmie pozwanego z dnia 18.08.2016 r. i czyni je integralną częścią stanowiska Skarbu Państwa.

W dalszym toku sprawy strony podtrzymały swoje stanowiska.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Powód Z. M. (ur. dnia (...)) posiada stopień młodszego ogniomistrza i był zatrudniony w Zawodowej Straży Pożarnej w P. w okresie od dnia 15.01.1988 r. do dnia 30.06.1992 r., zaś w okresie od dnia 01.07.1992 r. do dnia 06.12.1996 r. pełnił stałą służbę w K. Rejonowej Państwowej Straży Pożarnej w P. na stanowisku służbowym dowódcy zastępu w Jednostce Ratowniczo-Gaśniczej (...) w P.. W tym czasie ukończył kurs obsługi drabin I. (...) r.

dowód: świadectwo z dnia 22.04.1996 r. (k. 86), świadectwo pracy z dnia 05.10.1993 r. (k. 7-7v), świadectwo służby z dnia 09.12.1996 r. (k. 8)

Uposażenie powoda w grudniu 1996 r. wynosiło 1.307 zł, w tym 640 zł uposażenia zasadniczego według grupy 15., 203 zł dodatku za stopień młodszego ogniomistrza, 400 zł dodatku służbowego (47% sumy uposażenia zasadniczego i dodatku za stopień), 64 zł dodatku za 10 lat służby. Za podstawę wymiaru świadczeń rentowych powoda przyjęto kwotę 1.415,92 zł, w tym 640 zł uposażenia zasadniczego w grupie 15., 203 zł wynagrodzenia za stopień służbowy, 400 zł dodatku służbowego, 64 zł wysługi lat oraz 108,92 zł nagrody rocznej.

dowód: zaświadczenie o wysokości uposażenia (k. 17 akt osobowych na k. 110), zaświadczenie o wysokości podstawy wymiaru (k. 18 akt organu rentowego)

Dnia 25.11.1995 r. o 10:00 na drodze J.-G. (woj. (...)) powód uległ wypadkowi w trakcie wykonywania obowiązków służbowych. Na polecenie Dyżurnego Operacyjnego Rejonu samochód ratownictwa technicznego został zadysponowany do wypadku drogowego dwóch samochodów, przy którym zachodziła potrzeba uwolnienia znajdujących się w samochodzie osobowym osób. Dojeżdżając na miejsce kolizji pojazd kierowany przez młodszego ogniomistrza R. S. na oblodzonym odcinku drogi wykonując manewr ominięcia samochodu, który zatrzymał się przy wypadku, wpadł w poślizg i uderzył w przydrożne drzewo, w wyniku czego nastąpiło całkowite zmiążdżenie kabiny kierowcy (załogi).

Dnia 04.12.1996 r. komisja powypadkowa powołana przez Komendanta Rejonowego (...) sporządziła protokół powypadkowy. Wypadek nastąpił podczas wykonywania przez powoda obowiązków służbowych, wyłączną przyczyną wypadku było zdarzenie niezależne od poszkodowanego, gdyż to nie on był kierowcą, a jedynie członkiem załogi (§ 5

pkt. 1 zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych Nr 18 z dnia 24.02.1973 r. w sprawie trybu ustalania okoliczności i przyczyn wypadków dla celów związanych z przyznaniem funkcjonariuszom i ich rodzinom odszkodowania i rent).

Kierujący pojazdem R. S., podwładny Komendanta Rejonowego (...) w P., wyrokiem z dnia 15.05.1996 r. Sądu Rejonowego w Poznaniu w sprawie o sygn. akt II K 174/96 został uznany za winnego tego, że w dniu 25.11.1995 r. na trasie S.-G. (woj. (...)) kierując specjalistycznym samochodem ratunkowym (...) nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że nie dostosował prędkości prowadzonego pojazdu do warunków drogowych, zbyt mocno przyhamował na śliskiej powierzchni, co spowodowało przekroczenie sił przyczepności, pełny niekontrolowany poślizg pojazdu i uderzenie w przydrożne drzewo, wskutek czego m.in. powód doznał ciężkich obrażeń ciała w postaci ogniskowego stłuczenia mózgu z następowym pourazowym zespołem psychoorganicznym, a nadto obrażeń ciała w postaci złamania otwartego kości udowej z przemieszczeniem oraz złamania żebra III w linii pachowej lewej i odczynem opłucnowym, tj. dokonania przestępstwa z art. 145 § 1 i 2 k.k. i za to na podstawie art. 145 § 2 k.k. wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres 5 lat próby i 400 zł grzywny, a na podstawie art. 43 § 1 k.k. orzekł wobec niego karę dodatkową zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres roku.

Wyrokiem z dnia 11.10.1996 r. Sąd Wojewódzki w Poznaniu w sprawie o sygn. akt IV Ka 634/96 zmienił zaskarżony wyrok w ten tylko sposób, że uchylił orzeczenie o karze dodatkowej zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych.

dowód: protokół powypadkowy z dnia 04.12.1995 r. (k. 9), kopia wyroku z dnia 11.10.1996 r. z uzasadnieniem (k. 97-101)

Orzeczeniem Nr 480/0/96 Wojewódzka Komisja Lekarska MSW w P. uznała powoda za niezdolnego do pełnienia służby w związku z ww. wypadkiem. W związku z tym orzeczeniem Komenda Powiatowa (...) w P. rozwiązała z powodem stosunek służbowy z dniem 06.12.1996 r. na podstawie art. 43 ust. 2 pkt 1 ustawy o Państwowej Straży Pożarnej.

dowód: orzeczenie z dnia 26.11.1996 r. (k. 10)

Zakład Emerytalno-Rentowy MSW przyznał powodowi rentę od dnia 07.12.1996 r. z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

Orzeczeniem Nr 798/99 29/RW/99 z dnia 08.12.1999 r. Wojewódzka Komisja Lekarska MSWiA w P. zaliczyła powoda do I grupy inwalidów uznając, że inwalidztwo pozostaje w związku ze służbą i z wypadkiem na służbie. Stan zdrowia powoda uniemożliwia mu podjęcie jakiegokolwiek pracy. Potwierdzono to w orzeczeniu nr (...) z dnia 17.10.2005 r. Inwalidztwo uznano za trwałe.

dowód: orzeczenie z dnia 08.12.1999 r. (k. 12), orzeczenie z dnia 17.10.2005 r. (k. 13-13v)

Od dnia 01.03.2012 r. wysokość renty powoda wynosiła 3.081,34 zł brutto (2.535,02 zł netto), od dnia 01.03.2013 r. wynosiła 3.204,59 zł brutto (2.643,18 zł netto), od 01.03.2014 r. wynosiła 3.255,87 zł brutto (2.675,84 zł netto), od dnia 01.03.2015 r. wynosi 3.291,87 zł brutto (2.704,60 zł netto). Powód nie ma innego źródła dochodu.

dowód: decyzje o waloryzacjach rent (k. 74, 81, 83, 85 akt organu rentowego), zeznania powoda (nagranie k. 146 akt)

Przy założeniu, że powód w okresie od października 2012 r. do października 2015 r. posiadałby wciąż stopień młodszego ogniowca i przy uwzględnieniu jedynie podstawowego uposażenia, dodatku za stopień i dodatku służbowego, czyli przyjmując wariant najmniej korzystny dla powoda, różnica między wysokością emerytury brutto a hipotetycznym wynagrodzeniem brutto kształtuje się tak jak to przedstawiono w tabeli:

Miesiąc/rok	Wysokość renty brutto	Podstawowe uposażenie	Dodatek za stopień	Dodatek służbowy (47%)	Suma hipotetycznego wynagrodzenia brutto	Różnica między hipotetycznym wynagrodzeniem a otrzymywaną rentą
10.2012	3.081,34	4.130	770	2.303	7.203	4.121,66
11.2012	3.081,34	4.130	770	2.303	7.203	4.121,66
12.2012	3.081,34	4.130	770	2.303	7.203	4.121,66
01.2013	3.081,34	4.130	770	2.303	7.203	4.121,66
02.2013	3.081,34	4.130	770	2.303	7.203	4.121,66
03.2013	3.204,59	4.280	770	2.374	7.424	4.219,41
04.2013	3.204,59	4.280	770	2.374	7.424	4.219,41
05.2013	3.204,59	4.280	770	2.374	7.424	4.219,41
06.2013	3.204,59	4.280	770	2.374	7.424	4.219,41
07.2013	3.204,59	4.280	770	2.374	7.424	4.219,41
08.2013	3.204,59	4.280	770	2.374	7.424	4.219,41
09.2013	3.204,59	4.280	770	2.374	7.424	4.219,41
10.2013	3.204,59	4.280	770	2.374	7.424	4.219,41
11.2013	3.204,59	4.280	770	2.374	7.424	4.219,41
12.2013	3.204,59	4.280	770	2.374	7.424	4.219,41
01.2014	3.204,59	4.280	770	2.374	7.424	4.219,41

02.2014	3.204,59	4.280	770	2.374	7.424	4.219,41
03.2014	3.255,87	4.440	770	2.449	7.659	4.403,13
04.2014	3.255,87	4.440	770	2.449	7.659	4.403,13
05.2014	3.255,87	4.440	770	2.449	7.659	4.403,13
06.2014	3.255,87	4.440	770	2.449	7.659	4.403,13
07.2014	3.255,87	4.440	770	2.449	7.659	4.403,13
08.2014	3.255,87	4.440	770	2.449	7.659	4.403,13
09.2014	3.255,87	4.440	770	2.449	7.659	4.403,13
10.2014	3.255,87	4.440	770	2.449	7.659	4.403,13
11.2014	3.255,87	4.440	770	2.449	7.659	4.403,13
12.2014	3.255,87	4.440	770	2.449	7.659	4.403,13
01.2015	3.255,87	4.440	770	2.449	7.659	4.403,13
02.2015	3.255,87	4.440	770	2.449	7.659	4.403,13
03.2015	3.291,87	4.600	770	2.524	7.894	4.602,13
04.2015	3.291,87	4.600	770	2.524	7.894	4.602,13
05.2015	3.291,87	4.600	770	2.524	7.894	4.602,13
06.2015	3.291,87	4.600	770	2.524	7.894	4.602,13
07.2015	3.291,87	4.600	770	2.524	7.894	4.602,13
08.2015	3.291,87	4.600	770	2.524	7.894	4.602,13
09.2015	3.291,87	4.600	770	2.524	7.894	4.602,13

10.2015	3.291,87	4.600	770	2.524	7.894	4.602,13
SUMA	160.895,82 zł					

Powód pismem z dnia 05.11.2015 r. nadanym w placówce pocztowej dnia 24.11.2015 r. wezwał Komendanta Powiatowej (...) w P. do zapłaty kwot dochodzonych pozwem.

dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 05.11.2015 r. (k. 17-19)

Stan faktyczny ustalono na podstawie powołanych dokumentów zgromadzonych w aktach niniejszej sprawy, w aktach osobowych, powypadkowych i emerytalnych powoda, a także jego zeznań.

Wartość dowodowa dokumentów nie była kwestionowana przez strony i nie znaleziono podstaw, by czynić to z urzędu. Zeznania powoda uznano za wiarygodne, aczkolwiek stanowiły one jedynie potwierdzenie okoliczności wynikających z dokumentów i nie wniosły nic nowego do sprawy ponad to potwierdzenie.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył oceny prawnej zaistniałych okoliczności, tzn. roszczenia powoda co do zasady, jak i co do wysokości. W tym miejscu należy wskazać, że ustalenie wysokości różnicy pomiędzy otrzymywanym przez powoda świadczeniem a jego hipotetycznym wynagrodzeniem w sytuacji, w której nie uległby wypadkowi opiera się na przepisach dotyczących uposażenia strażaków, o których mowa w części uzasadnienia poświęconej rozważaniom prawnym. W ramach ustalenia stanu faktycznego należało dokonać obliczeń matematycznych, zaś w ramach rozważań prawnych opisano źródło ich dokonania.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe pozwoliło na ustalenie okoliczności kluczowych dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, jakimi były podstawy faktyczne przypisania odpowiedzialności pozwanemu, a z kolei wysokość roszczenia powoda, której mógł zasadnie się domagać znajduje swoje uzasadnienie w obowiązujących przepisach.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo Z. M. zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części – zostało oddalone jedynie w zakresie częściowo żądania odsetek.

Powód w ramach wytoczonego powództwa dochodził renty uzupełniającej z tytułu zmniejszenia dochodów podnosząc, że gdyby nie doszło do wypadku w czasie pełnienia służby, to jego obecne dochody z tytułu stosunku służbowego łączącego go z Powiatową Państwową Strażą Pożarną byłyby wyższe niż uzyskiwana renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

W niniejszej sprawie bezsporne było, że obecny stan zdrowia powoda, uniemożliwiający mu podjęcie jakiejkolwiek pracy, pozostaje w związku z wypadkiem, któremu uległ nie ze swojej winy dnia 21.11.1995 r. Istota sporu sprowadzała się do tego, czy pracodawcy można przypisać odpowiedzialność za ten wypadek w stopniu uzasadniającym przyznanie powodowi renty uzupełniającej, a także wysokość tej renty. Spór między stronami w istocie był więc sporem prawnym, zaś okoliczności sprawy wyłaniające się ze zgromadzonego materiału dowodowego nie budziły kontrowersji.

Na wstępie należy wskazać, że zgodnie z art. 111a zd. pierwsze ustawy z 24.08.1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (dalej: u.p.s.p.), sprawy dotyczące roszczeń majątkowych o świadczenia pieniężne wynikające ze stosunku służbowego strażaków rozstrzygają sądy pracy. W zdaniu drugim powołanego przepisu postanowiono, że przepisy kodeksu cywilnego dotyczące skutków niewykonania zobowiązań stosuje się odpowiednio. W orzecznictwie wskazuje się, że z art. 111a zd. pierwsze powołanej ustawy wynika dopuszczalność drogi sądowej przed sądami pracy do dochodzenia

wszystkich roszczeń majątkowych o świadczenia pieniężne wynikających ze stosunku służby, a więc także roszczeń o charakterze odszkodowawczym (zob. uchwała SN z dnia 18.03.2008 r., II PZP 3/08).

Zgodnie z art. 444 § 1 i 2 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty, a na żądanie poszkodowanego zobowiązany do naprawienia szkody powinien wyłożyć z góry sumę potrzebną na koszty leczenia, zaś jeżeli poszkodowany stał się inwalidą, także sumę potrzebną na koszty przygotowania do innego zawodu (§ 1); jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty (§ 2).

W świetle art. 445 § 1 k.c. w przypadkach przewidzianych w artykule poprzedzającym sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Roszczenie o rentę przysługuje zatem poszkodowanemu w przypadku wystąpienia choćby jednej z następujących przesłanek:

- 1/ całkowitej lub częściowej utraty zdolności do pracy zarobkowej,
- 2/ zwiększenia się potrzeb,
- 3/ zmniejszenia się widoków powodzenia na przyszłość.

Następstwa te muszą mieć przy tym charakter trwały (nieodwracalny) i konieczne jest powstanie szkody w postaci zwiększenia wydatków albo zmniejszenia dochodów.

Powstanie szkody polegającej na utracie lub zmniejszeniu dochodów powstaje z chwilą, gdy poszkodowany został po raz pierwszy pozbawiony możliwości uzyskania zarobków i innych korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby nie doznał uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia (G. Bieniek, „Komentarz do art. 444 k.c.”, [w:] „Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga trzecia. Zobowiązania”, tom 1, Warszawa 2011, s. 632).

Zmniejszenie widoków powodzenia na przyszłość także wyraża się uszczerbkiem majątkowym, polegającym na utracie innych korzyści majątkowych, jakie poszkodowany – dzięki swym indywidualnym właściwościom czy kwalifikacjom – mógłby osiągnąć przy pełnej sprawności organizmu.

Z kolei zwiększenie się potrzeb poszkodowanego to szkoda przyszła, wyrażająca się w stale powtarzających się wydatkach na ich zaspokojenie, np. konieczność leczenia.

Renta z art. 444 § 2 k.c. ma zatem na celu naprawienie szkody przyszłej wyrażającej się w wydatkach na zwiększone potrzeby oraz w nieosiągnięciu dochodów, jakie poszkodowany mógłby osiągnąć, gdyby nie doznał uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia. W drugim przypadku szkoda wyraża się w różnicy między zarobkami, jakie poszkodowany hipotetycznie osiągałby w okresie objętym rentą a zarobkami, jakie może osiągnąć bez zagrożenia swego stanu zdrowia.

Przy ustalaniu wysokości renty punktem wyjścia są przeciętne zarobki pracowników zatrudnionych na stanowiskach odpowiednich do tego, jakie poszkodowany zajmowałby, gdyby z winy zakładu pracy nie poniósł szkody (G. Bieniek, „Komentarz...”, op.cit., s. 635). Wówczas, gdy na konkretnym stanowisku z reguły przyznawane jest wyższe wynagrodzenie, np. ze względu na braki kadrowe lub konieczność posiadania szczególnie wysokich kwalifikacji, które poszkodowany miał i pracował nienagannie, ciężar udowodnienia tego faktu spoczywa na poszkodowanym (zob. wyrok SN z dnia 22.02.1974 r., I PRN 7/74).

Przechodząc dalej, należy wskazać, że pracownik, występując przeciwko pracodawcy z roszczeniem odszkodowawczym z powodu szkody doznanej wskutek niezapewnienia bezpiecznych warunków pracy, nie może w postępowaniu sądowym powołać się jedynie na fakt zaistnienia wypadku przy pracy, który stwierdzony

został protokołem powypadkowym. Musi on wykazać ciężącą na pracodawcy odpowiedzialność z tytułu czynu niedozwolonego, poniesioną szkodę, którą zwykle jest powstały uszczerbek na zdrowiu (art. 361 § 2 k.c., art. 444 i 445 k.c.) oraz związek przyczynowy pomiędzy zdarzeniem będącym wypadkiem przy pracy a powstaniem szkody (art. 361 § 1 k.c.), a więc wszystkie przesłanki cywilnej odpowiedzialności odszkodowawczej. Wynika to z faktu, że to na pracowniku spoczywa w tym zakresie ciężar dowodu zgodnie z art. 6 k.c. (zob. wyrok SA we Wrocławiu z dnia 17.05.2012 r., III APa 2/12, Lex 1238698, wyrok SN z dnia 07.01.2010 r. II PK 132/09, Lex 584733).

Na dopuszczalność dochodzenia roszczeń uzupełniających w stosunku do świadczeń rentowych wskazywał Sąd Najwyższy na gruncie przepisów ustawy z 30.09.2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Sytuacje te należy potraktować analogicznie. Żaden przepis rangi ustawowej, w obu przypadkach, nie zawiera bowiem żadnych ograniczeń w możliwości dochodzenia od pracodawcy czy Skarbu Państwa roszczeń odszkodowawczych, w przypadku gdy szkoda doznana przez pracownika bądź osobę pozostającą w stosunku służbowym w wyniku wypadku nie została w całości pokryta przez organ rentowy. Pracownik bądź podwładny może wystąpić przeciwko pracodawcy bądź zwierzchnikowi z roszczeniem uzupełniającym po uzyskaniu świadczenia od organu rentowego (por. wyrok SN z dnia 29.07.1998 r., II UKN 155/98).

W niniejszej sprawie kontrowersyjne było spełnienie tylko jednej z ww. przesłanek, a mianowicie odpowiedzialności Skarbu Państwa za zaistniałe zdarzenie.

Kodeks cywilny określa jako podstawową zasadę odpowiedzialności, odpowiedzialność na zasadzie winy opartą na art. 415 k.c. W myśl tego przepisu, kto ze swej winy wyrządził drugiemu szkodę, jest zobowiązany do jej naprawienia. Winą pracodawcy będzie przede wszystkim zaniedbanie obowiązków związanych z zapewnieniem pracownikowi bezpiecznych i higienicznych warunków pracy. Istotne jest przy tym, że pracodawca odpowiada nie tylko za naruszenie przepisów bhp, ale także za złamanie ogólnych zasad bhp, wynikających z doświadczenia życiowego czy reguł bezpiecznego wykonywania określonego rodzaju pracy. Pracodawca ma obowiązek dostarczenia pracownikom bezpiecznych narzędzi pracy oraz pomieszczeń i budynków, w których jest świadczona praca. Dalsze sprecyzowanie tego obowiązku zawierają przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki socjalnej z dnia 26.09.1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, a także przepisy rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 30.10.2002 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy. Przy tym wadliwość tych pomieszczeń, obiektów lub urządzeń spowodowana przez ich konstruktorów czy wykonawcę nie zwalnia korzystającego z nich pracodawcy z odpowiedzialności za należyty stan bezpieczeństwa i higieny pracy. Istotne jest także, że generalny obowiązek pracodawcy zapewnienia pracownikom bezpiecznych warunków pracy ma charakter bezwzględny, a jego realizacja nie jest uzależniona od możliwości finansowych czy organizacyjnych pracodawcy.

Nie ulega wątpliwości, że pozwanemu nie można przypisać odpowiedzialności na zasadzie winy. Rozważenia wymaga zatem to, czy ponosi on odpowiedzialność z innego tytułu.

Przedmiotowa sprawa nie jest sprawą z zakresu prawa pracy, funkcjonariusz straży pożarnej nie jest bowiem pracownikiem (por. art. 2 k.p.). Zatem przepisy kodeksu pracy normującego prawa oraz obowiązki pracowników i pracodawców (art. 1 k.p.) nie mogą być podstawą odpowiedzialności pozwanego Skarbu Państwa w stosunku do powoda.

Analizując podstawę odpowiedzialności pozwanego należy rozważyć także treść art. 417 k.c., w myśl którego za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa. Pojęcie „wykonywania władzy publicznej” obejmuje tylko takie działania, które ze swej istoty, a więc ze względu na charakter i rodzaj funkcji przynależnej władzy publicznej wynikają z kompetencji określonych w Konstytucji RP oraz w innych przepisów prawa. Ich wykonywanie łączy się z możliwością władczego kształtowania sytuacji jednostki (zob. wyrok SN z dnia 10.06.2005 r., II CK 719/04 Lex nr 180859). Organem władzy publicznej jest każdy podmiot wykonujący władzę publiczną, kształtujący w drodze przymusu sytuację prawną jednostki. Jeżeli

wykonuje on zarówno władzę publiczną, jak i funkcjonuje w sferze cywilnoprawnej, należy uznać, że organem władzy publicznej w znaczeniu art. 77 Konstytucji jest tylko wówczas, gdy działa posługując się metodami władczymi lub jeżeli jest zobligowany do podjęcia takiego działania (zob. wyrok SA w Białymstoku z dnia 29.02.2008 r., I ACa 613/07, Lex nr 383727). Obowiązkiem Państwa jest zapewnienie powszechnego bezpieczeństwa obywatelom (art. 5 Konstytucji RP). W pojęciu tym mieści się także organizowanie ochrony przeciwpożarowej, w tym poprzez nadzór ministra właściwego do spraw wewnętrznych nad funkcjonowaniem systemu ratowniczo-gaśniczego (art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 24.08.1991 r. o ochronie przeciwpożarowej). Szczegółowe zasady organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, w tym zadania komendantów wojewódzkich i powiatowych (...) normuje rozporządzenie MSWiA z 18.02.2011r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego. Skarb Państwa może odpowiadać na podstawie art. 417 k.c. wyłącznie za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie strażaka (...) przy realizacji obowiązku Państwa polegającego na zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego w zakresie powierzonym, na mocy konkretnych przepisów, Państwowej Straży Pożarnej (zob. wyrok SN z 08.11.2005r., I CK 201/05, Lex nr 186831). Nie ulega wątpliwości, iż powód nie upatruje źródła odpowiedzialności pozwanego w działaniach lub zaniechaniach podejmowanych bądź wynikających z organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, zatem i ta podstawa odpowiedzialności nie wchodzi w niniejszej sprawie w grę.

Za szkody wyrządzone przez Skarb Państwa przy wykonywaniu innych zadań, nie należących do sfery imperium, ponosi on odpowiedzialność na zasadach ogólnych (m.in. art. 416, 427, 430, 435-436 k.c.). Stanowisko takie, podzielone przez Sąd orzekający w niniejszej sprawie, przedstawił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 05.09.2008 r. (I CSK 41/08).

W ocenie Sądu zasadność żądań powoda należało rozpatrywać przez pryzmat art. 430 k.c. w zw. z art. 445 k.c. i art. 444 § 2 k.c.

Przepis art. 430 k.c. normuje odpowiedzialność – na zasadzie ryzyka – zwierzchnika za szkodę wyrządzoną przez podwładnego innej osobie przy wykonywaniu powierzonej czynności. Przepis ten stanowi, iż „kto na własny rachunek powierza wykonanie czynności osobie, która przy wykonywaniu tej czynności podlega jego kierownictwu i ma obowiązek stosować się do jego wskazówek ten jest odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną z winy tej osoby przy wykonywaniu powierzonej jej czynności”. Stosownie do art. 6 k.c., na pokrzywdzonym spoczywa ciężar wykazania przesłanek odpowiedzialności zwierzchnika z art. 430 k.c., tzn.:

1/ szkody wyrządzonej przez podwładnego,

2/ winy podwładnego,

3/ powstania szkody przy wykonywaniu przez podwładnego powierzonej mu czynności (zob. wyroki SN z 14.03.2012r., II CSK 343/11, Lex nr 1163192, z 26.01.2011r., IV CKS 308/10, Lex nr 784320, z 07.11.2013 r., V CSK 519/12, Lex nr 1391709).

Co istotne, nie miał racji pozwany podnosząc, że na powodzie spoczywał ciężar wykazania winy pozwanego, gdyż dla zaistnienia odpowiedzialności deliktowej z art. 430 k.c., pokrzywdzony musi wykazać winę podwładnego zwierzchnika, chociażby w stopniu nieumyślnym. Nie jest wymagane wykazanie jakiegokolwiek winy po stronie zwierzchnika, gdyż odpowiada on na zasadzie ryzyka, w sposób bezwzględny (G. Bieniek, „Komentarz...”, ibidem, s. 502).

Z kolei wina podwładnego pozwanego – R. S. – nie budziła wątpliwości Sądu. Co więcej, została ona stwierdzona prawomocnym wyrokiem skazującym sądu karnego, a zatem w świetle art. 11 k.p.c. ustalenia tego wyroku są w niniejszej sprawie wiążące. Można jednak dodać, że do przyjęcia winy osoby, o której mowa w art. 430 k.c. nie jest konieczne wykazanie, że osoba ta naruszyła przepisy o bezpieczeństwie życia i zdrowia ludzkiego – wystarczy, aby

wina tej osoby polegała na zaniechaniu zasad ostrożności i bezpieczeństwa, wynikających z doświadczenia życiowego i okoliczności danego wypadku (zob. wyrok SN z dnia 30.04.1975 r., II CR 140/75).

Artykuł 430 k.c. znajduje zastosowanie do oceny odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną osobie trzeciej, jednakże za taką osobę można uznać innego podwładnego tego samego zwierzchnika, co zwierzchnik sprawcy szkody (G. Bieniek, „Komentarz...”, op.cit., s. 498). Źródłem stosunku podporządkowania może być umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór oraz spółdzielczy stosunek pracy, ustawa bądź stosunki faktyczne (G. Bieniek, „Komentarz...”, op.cit., s. 501).

W świetle poczynionych uwag, pozwany ponosi co do zasady odpowiedzialność za zaistniałe zdarzenie i powód mógł się od niego domagać renty uzupełniającej. Z poczynionych rozważań wynika konieczność starannego rozróżnienia przesłanek odpowiedzialności na zasadzie winy i na zasadzie ryzyka. Wymaga podkreślenia, że ze zgromadzonego materiału dowodowego odpowiedzialność pozwanego na zasadzie ryzyka za działania podwładnego wynika w sposób niewątpliwy.

Zważywszy nadto niekwestionowany fakt wysokości obecnych dochodów powoda i niemożności osiągnięcia przez niego dochodów z innych źródeł należało zbadać, w jakim stopniu obecnie uzyskiwane przez niego środki finansowe różnią się od tych, które hipotetycznie uzyskiwałby, gdyby nie doszło do wypadku, co bezpośrednio rzutuje na – pozostającą kwestią sporną – wysokość renty.

W tym zakresie należy wskazać, że uposażenie strażaków wynika z ustawy o Państwowej Straży Pożarnej oraz rozporządzeń wydanych na podstawie upoważnienia ustawowego zawartego art. 85 ust. 4 oraz art. 88 ust. 5 tej ustawy.

Tak więc w świetle art. 85 ust. 1-3a u.p.s.p. prawo do uposażenia powstaje z dniem mianowania strażaka na pierwsze stanowisko służbowe, z tytułu służby strażak otrzymuje uposażenie i inne świadczenia pieniężne określone w ustawie, zaś przeciętne uposażenie funkcjonariuszy stanowi wielokrotność kwoty bazowej, której wysokość ustaloną według odrębnych zasad określa ustawa budżetowa. Przy tym przez przeciętne uposażenie, o którym mowa w ust. 3, należy rozumieć uposażenie wraz z 1/12 równowartości nagrody rocznej.

Jak stanowi art. 86 i 87 u.p.s.p. uposażenie strażaka składa się z uposażenia zasadniczego i z dodatków do uposażenia, a ustawa przewiduje następujące dodatki:

- 1/ dodatek za stopień;
- 2/ dodatek służbowy;
- 3/ dodatek motywacyjny;
- 4/ dodatki uzasadnione szczególnymi właściwościami, kwalifikacjami, warunkami albo miejscem pełnienia służby.

Dodatki do uposażenia o charakterze stałym są dodatki ustalone w stawkach miesięcznych.

W świetle art. 88 u.p.s.p. uposażenie zasadnicze strażaka ustala się według stawki odpowiadającej grupie uposażenia należnej na danym stanowisku służbowym (ust. 1). Uposażenie zasadnicze strażaka wzrasta z tytułu wysługi lat w Państwowej Straży Pożarnej, od dnia udokumentowania posiadanych okresów służby, o 2% po 2 latach służby i o dalszy 1% za każdy następny rok służby do wysokości 20% po 20 latach służby oraz o dalsze 2% za każde następne 2 lata służby powyżej 20 lat, aż do wysokości 32% po 32 latach służby. Po osiągnięciu 35 lat służby wzrost uposażenia zasadniczego strażaka wynosi 35% (ust. 2).

Art. 95 u.p.s.p. stanowi w ust. 1, że strażakowi za służbę pełnioną nienagannie w danym roku kalendarzowym przysługuje nagroda roczna w wysokości 1/12 uposażenia otrzymanego w roku kalendarzowym, za który nagroda przysługuje. W świetle ust. 4 powołanego przepisu nagroda roczna przysługuje, jeżeli strażak w danym roku kalendarzowym pełnił służbę przez okres co najmniej 6 miesięcy kalendarzowych.

W art. 96 u.p.s.p. postanowiono, że strażakowi przysługuje nagroda jubileuszowa w wysokości:

- 1/ po 20 latach służby – 75%,
- 2/ po 25 latach służby – 100%,
- 3/ po 30 latach służby – 150%,
- 4/ po 35 latach służby – 200%,
- 5/ po 40 latach służby – 300%

miesięcznego uposażenia zasadniczego, wraz z dodatkami o charakterze stałym.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27.02.2008 r. w sprawie uposażenia strażaków Państwowej Straży Pożarnej określiło stawki i grupy uposażenia zasadniczego strażaków.

W § 2 powołanego rozporządzenia postanowiono o ustaleniu grup zaszeregowania stanowisk służbowych strażaków oraz odpowiadających im stawek uposażenia zasadniczego wyrażonego w postaci mnożników kwoty bazowej, określonych w tabeli stanowiącej załącznik nr 1 do rozporządzenia, zaś wysokość kwoty bazowej określa ustawa budżetowa. Wysokość miesięcznych stawek kwotowych uposażenia zasadniczego dla poszczególnych grup zaszeregowania ustala się przy zastosowaniu mnożników z zaokrągleniem wyliczonej kwoty do pełnych 10 złotych w górę, jeśli końcówka jest równa lub wyższa od 5 złotych lub w dół, jeżeli jest niższa od 5 złotych.

Wysokość kwot bazowych kształtowała się w poszczególnych latach następująco:

- 1/ od 1 marca 2012 r. - 2 974,69 zł (M.P. 2012.68)
- 2/ od 1 marca 2013 r. - 3 080,84 zł (M.P. 2013.87)
- 3/ od 1 marca 2014 r. - 3191,93 zł (M.P. 2014.147)
- 4/ od 1 marca 2015 r. - 3308,33 zł (M.P.2015.177)
- 5/ od 1 marca 2016 r. - 3408,62 zł (M.P.2016.147).

Do uposażeń strażaków należnych od dnia 01.01.2009 r. znalazło zastosowanie ww. rozporządzenie w brzmieniu nadanym przez rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 11.03.2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie uposażenia strażaków Państwowej Straży Pożarnej (Dz.U. 43.352). W załączniku nr 2 w tabeli nr 4 (zaszeregowanie stanowisk służbowych w komendach powiatowych – miejskich – państwowej straży pożarnej do grup uposażenia zasadniczego) pod poz. 34 wskazano dowódcę zastępu przyporządkowując go do 7 grupy uposażenia.

Z kolei zastosowanie do stawek dodatku za stopień posiadany przez strażaka Państwowej Straży Pożarnej należnych od dnia 01.10.2012 r. znalazło omawiane rozporządzenie w brzmieniu nadanym rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24.10.2012 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie uposażenia strażaków Państwowej Straży Pożarnej. W tabeli stawek dodatku za posiadany przez strażaka stopień, stanowiącej załącznik do tego rozporządzenia za stopień młodszego ogniomistrza przyznano dodatek w wysokości 770 zł (poz. 15).

Przenosząc te rozważania na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, że przy założeniu, że powód pozostawałby w spornym okresie od października 2012 r. do października 2015 r. wciąż na stanowisku młodszego ogniomistrza, a więc przyjmując wariant najmniej korzystny dla powoda, kwota uzyskiwanego przez niego hipotetycznego wynagrodzenia przewyższa kwotę dochodzoną pozwem. W hipotetycznych obliczeniach poczynionych w niniejszej sprawie uwzględniono jedynie podstawowe uposażenie, dodatek za stopień i dodatek służbowy, a samo to

wystarczyło do stwierdzenia, że powództwo jest w całości zasadne. Nie obliczano hipotetycznego wynagrodzenia przy uwzględnieniu innych dodatków i nagród, skoro już na etapie zsumowania trzech ww. składników powództwo okazało się usprawiedliwione co do wysokości. Nie było bowiem potrzeby dokonywania dalszych obliczeń w świetle tego, że powód domagał się kwoty 54.000 zł renty skapitalizowanej za ww. okres, zaś dotychczasowe obliczenia wskazały na różnicę między dochodami uzyskiwanymi i hipotetycznymi na wyższym poziomie.

Dokonanie takich obliczeń było dopuszczalne z tego względu, że uposażenie strażaków normują przepisy ustawy i rozporządzeń, przez co daje się ono precyzyjnie określić jedynie na podstawie znajomości tych przepisów (*iura novit curia*), przy poczynieniu pewnych założeń wyjściowych. Skoro ustalono, na jakim stanowisku pozostawał powód w dniu wypadku i jakie składniki wynagrodzenia mu przysługiwały, to rzeczą Sądu było rozważenie, czy w świetle powszechnie obowiązujących przepisów prawa, jego roszczenie znajduje uzasadnienie co do wysokości.

Przyjęta przez Sąd metoda opiera się na założeniu, że gdyby nie zaistniał wypadek, powód wciąż pracowałby jako strażak i nie ulega wątpliwości, że otrzymywałby chociażby podstawowe składniki uposażenia. W wyniku wypadku powód utracił możliwość zarobkowania w ten sposób, a i całkowicie utracił możliwość podjęcia jakiegokolwiek pracy. W związku z tym otrzymuje rentę. Wysokość szkody majątkowej powoda stanowi zatem różnica między wysokością otrzymywanej renty a hipotetycznym uposażeniem, które z całą pewnością by otrzymywał – bez składników typowo uznaniowych czy też przykładowo przy założeniu awansu zawodowego, którego wzięcie pod uwagę byłoby zbyt daleko idące. Wszak nie można w ten sposób kreować rzeczywistości, gdyż byłoby to obarczone cechą dowolności.

Należy dodać, że ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne (por. art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c.). W niniejszej sprawie powód podolał ciężarowi dowodowemu, co szeroko opisano. Z kolei pozwany nie przedstawił żadnych okoliczności, które rzutowałyby na ocenę usprawiedliwienia roszczenia powoda tak co do zasady, jak i co do wysokości. W szczególności pozwany w żaden sposób nie wykazał ani nawet nie podniósł okoliczności takiej, w świetle której powód jest w stanie uzyskiwać wyższe zarobki niż otrzymywana renta. W konsekwencji uznano, że wysokość otrzymywanej renty wyczerpuje możliwości zarobkowe powoda.

Z tych względów, mając jednocześnie na uwadze art. 321 k.p.c. (w świetle którego Sąd nie może orzekać ponad żądanie pozwu), w pkt. 1 wyroku zasądzono od pozwanego na rzecz powoda kwotę 54.000 zł tytułem skapitalizowanej renty w związku z utraconym zarobkiem za okres od dnia 01.10.2012 r. do dnia 30.10.2015r., zaś w pkt. 2 wyroku kwotę 2.000 zł miesięcznie tytułem renty w związku z utraconym zarobkiem płatnej do 10. dnia każdego miesiąca począwszy od dnia 01.11.2015 r.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 455 k.c. w zw. z art. 481 § 1 i 2 k.c. uznając, iż skoro w niniejszej sprawie ustalono odpowiedzialność pozwanego na podstawie art. 430 k.c., to znajdują do niej zastosowanie ogólne zasady odpowiedzialności. Zobowiązanie pozwanego jest zobowiązaniem bezterminowym, a zatem zgodnie z art. 455 k.c., aby postawić je w stan wymagalności należało wezwać dłużnika do spełnienia świadczenia.

Powód skierował do pozwanego wezwanie do zapłaty kwoty dochodzonej następnie pozwem w terminie 7 dni, na dowód czego załączył do pozwu potwierdzenie nadania przesyłki listem poleconym dnia 24.11.2015 r. (k. 16 akt). Brak w aktach sprawy potwierdzenia odbioru wezwania przez pozwanego. Przyjmując zwyczajowe 3 dni na doręczenie pisma oraz 7 dni na spełnienie świadczenia wyznaczone w treści pisma uznać należało, iż roszczenie stało się wymagalne dnia 05.12.2015 r., a zatem od dnia następnego pozwany pozostawał w opóźnieniu z zapłatą żądanej kwoty.

Odsetki od każdej z rat renty sprzed daty wyrokowania, a po wniesieniu pozwu zasądzono od pierwszego dnia, kiedy pozwany pozostawał w opóźnieniu z zapłatą poszczególnych rat. Skoro orzeczono, przychyłając się do żądania powoda, że renta ma być płatna do 10. dnia każdego miesiąca, oznacza to, że pozwany pozostawał w opóźnieniu od 11. dnia poszczególnych miesięcy. Przy tym odsetki od renty za listopad 2015 r. zostały zasądzone od dnia 06.12.2015 r. z uwagi na to, że żądanie powód zgłosił pozwanemu w ww. wezwaniu do zapłaty, a więc niedopuszczalne było zasądzenie odsetek od daty wcześniejszej niż jego otrzymanie. Nadto w pkt. 2 wyroku wskazano, że powodowi będą należały się odsetki w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z przyszłych rat.

Powództwo oddalono odnośnie do żądania odsetek w pozostałym zakresie.

Wobec tego, że pozwanym w niniejszej sprawie był Skarb Państwa, brak obowiązku zwrotu nieuiszczonych kosztów sądowych (opłaty sądowej, od uiszczenia której powód był zwolniony) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Poznaniu.

SSO Sylwia Dembska